Financira
Evropska unija

EMN
Evropska migracijska mreža
SLOVENIJA

Dostop do samostojne nastanitve v okviru mednarodne zaščite

Informator Evropske migracijske mreže

Februar 2024

EMN
Evropska migracijska mreža
SLOVENIJA

Omejitev odgovornosti

Ta informator je pripravila Evropska migracijska mreža (EMN), ki jo sestavljajo nacionalne kontaktne točke (NKT) v državah članicah EMN (vse EU države razen Danske) in državah opazovalkah EMN (NO, GE, MD, UA, ME, AM, RS), Evropska komisija in ponudnik storitev EMN (ICF). Informator ne odraža nujno mnenj in stališč Evropske komisije, ICF ali NKT EMN, prav tako pa jih njegove ugotovitve ne zavezujejo. Evropska komisija, ICF in NKT EMN nikakor niso odgovorni za kakršno koli uporabo predloženih informacij.

Pojasnilo

Informator je bil pripravljen na podlagi nacionalnih prispevkov 26 NKT EMN (AT, BE, BG, CY, CZ, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, SK in RS), zbranih na podlagi skupne predloge, ki so jo razvile NKT EMN, da se zagotovi čim večja primerljivost. Pomembno je opozoriti, da se informacije v tem informatorju nanašajo na stanje v zgoraj navedenih državah članicah EMN in državah opazovalkah EMN do oktobra 2023.

Statistični podatki so bili pridobljeni od državnih organov in drugih (državnih) podatkovnih zbirk.

Objavljeno

Februar 2024.

Predlagano navajanje

European Migration Network (EMN), *Access to autonomous housing in the context of international protection – EMN inform*, [datum], [URL], zadnji dostop [dan. mesec. leto].

Več o tem

Spletno mesto EMN: http://ec.europa.eu/emn
LinkedIn EMN: https://www.linkedin.com/company/european-migration-network
Twitter EMN: https://twitter.com/emnmigration
YouTube EMN: https://www.youtube.com/channel/UCp4RiZkN1NlggtpSIFvVzkg

Fotografija: © shutterstock (naslovnica)

Ikone je pripravilo podjetje Freepik na spletnih straneh www.flaticon.com in vecteezy.com

VSEBINA

1 KLJUČNE TOČKE 4

2 UVOD 4

3 TEŽAVE PRI DOSTOPU DO SAMOSTOJNE NASTANITVE 6

4 UKREPI ZA LAŽJI PREHOD V SAMOSTOJNO NASTANITEV 7

5 POMOČ PRI DOSTOPU DO SAMOSTOJNE NASTANITVE 9

Udeleženci, vključeni v zagotavljanje pomoči pri dostopu do samostojne nastanitve 9

Usklajevanje pomoči pri dostopu do samostojne nastanitve 10

Pregled politik in ukrepov pomoči pri dostopu do samostojne nastanitve 10

Uporaba sredstev EU za pomoč pri dostopu do samostojne nastanitve 11

6 MEHANIZMI ZA PREVERJANJE USTREZNOSTI SAMOSTOJNE NASTANITVE 16

7 DOBRE PRAKSE POMOČI PRI DOSTOPU DO SAMOSTOJNE NASTANITVE 16

PRILOGA 1: PODATKI O DOSTOPU DO SAMOSTOJNE NASTANITVE 18

1 KLJUČNI POUDARKI

- Skoraj vse države članice Evropske migracijske mreže (EMN) in Srbija so poročale o težavah upravičencev in prosilcev za mednarodno zaščito[1] pri dostopu do samostojne nastanitve. Ključni izzivi vključujejo splošno pomanjkanje stanovanj in posledično povišanje cen stanovanj, skupaj z dolgimi čakalnimi vrstami na področju socialnih najemnih stanovanj in diskriminacijo pri dostopu do stanovanj na zasebnem trgu. Tudi jezikovne in upravne ovire predstavljajo veliko težavo pri dostopu do samostojne nastanitve.
- Večina držav ima posebne postopke in/ali ukrepe za lažji prehod s pomoči pri nastanitvi, zagotovljene v okviru sistema za sprejem, v samostojno nastanitev. Ti vključujejo informacije/svetovanje (npr. o delovanju stanovanjskega trga), namestitev v prehodno nastanitev in podaljšanje obdobja, v katerem lahko upravičenci do mednarodne zaščite ostanejo v sprejemnih centrih, kar omogoča več časa za iskanje samostojne nastanitve.
- Večina držav članic EMN ima več udeležencev, ki podpirajo dostop do samostojne nastanitve, ki vključujejo državne, regionalne in/ali lokalne organe ter nevladne organizacije (NVO). Migracijski in azilni organi, stanovanjski organi in organi socialnega varstva so glavni udeleženci, ki zagotavljajo tovrstno podporo.
- Upravičenci do mednarodne zaščite imajo običajno dostop do splošnih storitev socialne in stanovanjske pomoči (npr. socialnih stanovanj, socialnih prejemkov, subvencij za najem, podpore socialne službe). Nasprotno pa prosilci za mednarodno zaščito nimajo dostopa do teh storitev.
- Večina držav članic EMN in Srbija imajo ciljno usmerjene politike in ukrepe (na državni, regionalni in/ali lokalni ravni) za pomoč pri dostopu do samostojne nastanitve za upravičence do mednarodne zaščite. Ti vključujejo neposredno dodelitev stanovanja, zagotavljanje finančne pomoči (npr. za najemnino, komunalne storitve, depozit/jamstvo, predplačila), svetovanje in pomoč pri iskanju stanovanja (npr. opredelitev primernih nepremičnin, izpolnjevanje prošenj za nastanitev) ter storitve posredovanja. Nasprotno pa prosilci za mednarodno zaščito, ki želijo dostopati do samostojne nastanitve zunaj sistema za sprejem (zunaj materialnih pogojev za sprejem), običajno ne prejemajo nobene oblike ciljno usmerjene pomoči.
- Manj kot polovica držav članic EMN, ki so poročale, je za izvajanje projektov, pobud ali reform pomoči pri dostopu do samostojne nastanitve za te skupine uporabila sredstva Evropske unije (EU), zlasti Sklada za azil, migracije in vključevanje (AMIF).
- Po dostopu do samostojne nastanitve imajo države članice EMN in Srbija zelo malo posebnih mehanizmov ali ukrepov za preverjanje ustreznosti teh stanovanj. V nekaterih državah se stanovanjski standardi na splošno preverjajo v okviru splošne stanovanjske pomoči (npr. socialna stanovanja, subvencija za najem/stanovanjski dodatek, sistemi za jamstvo depozita).
- Dobre prakse pomoči pri dostopu do samostojne nastanitve vključujejo posebno finančno pomoč za plačilo začetnih stroškov, povezanih s podpisom najemne pogodbe, zgodnje zagotavljanje informacij o dostopu do samostojne nastanitve, prožnost pri odhodu iz sprejemnih centrov, okrepljeno usklajevanje pri zagotavljanju podpore, spodbujanje splošnega vključevanja ter zagotavljanje dostopa do nekaterih splošnih socialnih in stanovanjskih politik za upravičence do mednarodne zaščite.

2 UVOD

Dostop do ustrezne nastanitve je temeljna pravica ter prvi pogoj za druge temeljne pravice in zagotavljanje človekovega dostojanstva.[2] Člen 21 Konvencije Združenih narodov o beguncih iz leta 1951[3] določa, da morajo biti begunci deležni najugodnejše obravnave pri dostopu do nastanitve na način, ki v nobenem primeru ni manj ugoden v primerjavi z drugimi tujci. Tudi Odbor za ekonomske, socialne in kulturne pravice pravi, da pravice iz Mednarodnega pakta o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah[4], vključno s pravico do nastanitve, veljajo za vse, vključno z begunci, prosilci za azil, osebami brez državljanstva, delavci migranti in žrtvami mednarodne trgovine z ljudmi, ne glede na njihov pravni status in dokumentacijo.[5]

1 Upravičenci do začasne zaščite, ki bežijo pred konfliktom v Ukrajini, so zajeti ločeno (EMN, Ureditve za nastanitev in bivanje za upravičencev do začasne zaščite, 2022, https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2022-11/EMN_INFORM_housing.pdf, zadnji dostop 14. novembra 2023). Tudi drugi državljani tretjih držav, ki prebivajo v državah članicah in državah opazovalkah EMN, ne spadajo v področje uporabe tega informatorja.

2 Resolucija z dne 21. januarja 2021 o dostopu do dostojnih in cenovno dostopnih stanovanj za vse (2019/2187(INI)), https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0020_ EN.pdf, zadnji dostop 10. oktobra 2023.

3 Konvencija in protokol o statusu beguncev, 1951, https://www.unhcr.org/media/28185, zadnji dostop 14. maja 2023.

4 Mednarodni pakt o gospodarskih, socialnih in kulturnih pravicah, 1996, https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/international-covenant-econom- ic-social-and-cultural-rights, zadnji dostop 14. novembra 2024.

5 Ekonomski in socialni svet, Splošni komentar št. 20: Nediskriminacija v ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah (drugi odstavek 2. člena Mednarodnega pakta o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah), 2009, https://www.refworld.org/docid/4a60961f2.html, zadnji dostop 17. oktobra 2023.

V EU prenovljena direktiva o pogojih sprejema 2013/33/EU[6] določa skupne standarde za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito v državah članicah EU. Zagotavljanje nastanitve je vključeno v opredelitev materialnih pogojev za sprejem, ki jih morajo države članice zagotoviti za te prosilce. Če je nastanitev zagotovljena v naravi, je lahko v obliki nastanitvenih centrov, zasebnih hiš, stanovanj, hotelov ali drugih prostorov, prilagojenih za prosilce za nastanitev.[7]

Kvalifikacijska direktiva 2011/95/EU[8] o pogojih za upravičence do mednarodne zaščite določa obveznost držav članic, da zagotovijo dostop do nastanitve pod enakimi pogoji, kot to velja za druge državljane tretjih držav, ki zakonito prebivajo v EU.[9] Ta direktiva od držav članic zahteva tudi, da izvajajo politike za preprečevanje diskriminacije upravičencev do mednarodne zaščite in zagotovijo enake možnosti glede dostopa do nastanitve.[10] Niti direktiva o pogojih za sprejem niti kvalifikacijska direktiva ne vsebujeta določb o prehodu iz namestitve ob podpori države, ki se zagotavlja v okviru pogojev za sprejem, v samostojno nastanitev.[11] V nedavno objavljenem informatorju EMN o organizaciji prilagodljive nastanitve v okviru mednarodne zaščite[12] je razvidno, da se organizacija odliva v nastanitve in podporne storitve za upravičence do mednarodne zaščite med državami članicami EMN zelo razlikuje in je tudi velik izziv pri upravljanju sistemov za sprejem.

Dostop do samostojne nastanitve ima pomembno vlogo v procesu vključevanja. Kraj stalnega prebivališča je pogosto prvi pogoj za dobiti službo ali dostop do drugih storitev, kot so izobraževanje, zdravstveno varstvo, zaposlitev in socialne storitve. V sklopu tega informatorja in za namene te raziskave je mogoče »samostojno nastanitev« opredeliti kot samostojen način bivanja, in sicer v okviru prehoda iz nastanitve ob podpori države za prosilce in upravičence do mednarodne zaščite v okviru ukrepov za sprejem v samostojno nastanitev na zasebni naslov. Akcijski načrt Komisije za integracijo in vključevanje za obdobje 2021–2027[13] poudarja pomen spodbujanja modelov samostojne nastanitve (namesto kolektivne nastanitve) za prosilce za azil, zlasti družin, ter razširjanja in širjenja uspešnih inovativnih modelov vključujoče in cenovno dostopne nastanitve za upravičence do mednarodne zaščite. Poleg tega naj države članice EU čim prej zagotovijo prilagojene in samostojne nastanitvene rešitve za begunce in prosilce za azil, za katere je verjetno, da jim bo priznana mednarodna zaščita, in omogočijo nemoten prehod prosilcev za azil v samostojno življenje, ko jim je priznana mednarodna zaščita. V več raziskavah na ravni EU je bilo poudarjeno, da se prosilci in upravičenci do mednarodne zaščite spopadajo s številnimi pravnimi in praktičnimi ovirami pri dostopu do samostojne nastanitve.[14] To velja zlasti za upravičence do mednarodne zaščite, ki imajo po dodelitvi statusa na voljo le nekaj mesecev (ali v nekaterih primerih le nekaj dni), da si poiščejo samostojno nastanitev, preden morajo zapustiti nastanitev, ki jim je bila zagotovljena v fazi sprejema.[15]

Če upravičenci do mednarodne zaščite lahko nadaljujejo bivanje v sprejemnem centru, dokler ne najdejo samostojne nastanitve, to pogosto vodi do daljšega bivanja v takem centru, kar vpliva na zmožnost držav, da prosilcem za mednarodno zaščito zagotovijo nastanitev v skladu z direktivo o pogojih za sprejem.

Odkar se je februarja 2022 začela ruska agresija proti Ukrajini, je veliko število ljudi, ki bežijo iz Ukrajine, dodatno obremenilo nastanitvene zmogljivosti držav članic in držav opazovalk EMN[16] ter privedlo do dodatnih težav pri zagotavljanju dostopa do samostojne nastanitve za prosilce in upravičence do mednarodne zaščite.

Ta informator EMN opisuje izzive, s katerimi se soočajo prosilci in upravičenci do mednarodne zaščite pri dostopu do samostojne nastanitve, ter zagotavlja celovit pregled nad tem, kako države članice EMN in Srbija organizirajo tovrstno pomoč za ti dve skupini.

6 Direktiva 2013/33/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o standardih za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito (prenovitev), UL L št. 180, str. 96, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32013L0033, zadnji dostop 14. maja 2023.

7 Prvi odstavek 18. člena direktive o pogojih sprejema.

8 Direktiva 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite (prenovitev), UL L št. 337, str. 9, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32011L0095, zadnji dostop 14. maja 2023.

9 Prvi odstavek 32. člena kvalifikacijske direktive.

10 Drugi odstavek 32. člena kvalifikacijske direktive.

11 Tukaj je samostojna nastanitev opredeljeno kot nastanitvena rešitev, ki se razlikuje od nastanitve, zagotovljene v okviru materialnih pogojev za sprejem, tj. centrov, zasebnih hiš, stanovanj, hotelov ali drugih prostorov, prilagojenih za prosilce za nastanitev. Rešitev samostojne nastanitve vključuje vsa stanovanja na trgu zasebnih stanovanj, za katera so prosilci in/ali upravičenci do mednarodne zaščite morda prejeli podporo od držav članic in držav opazovalk EMN (npr. finančna pomoč ali pomoč v naravi), vendar niso neposredno zagotovljena v okviru materialnih pogojev za sprejem. Javna stanovanja (tj. socialna stanovanja), ki se zagotavljajo zunaj okvira materialnih pogojev za sprejem (kot del splošnih politik vključevanja prebivalcev), so vključena v opredelitev samostojne nastanitve, ki se uporablja tukaj.

12 EMN, Organising flexible housing in the context of international protection (Organizacija prilagodljive nastanitve v okviru mednarodne zaščite), 2022, https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2023-02/EMN_INFORM_flexible hous- ing_010223-final.pdf, zadnji dostop 14. novembra 2023.

13 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0758, zadnji dostop 14. februarja 2024.

14 Agencija Evropske unije za azil (EUAA), Poročilo o azilu za leto 2022, https://euaa.europa.eu/asylum-report-2022, zadnji dostop 14. maja 2023; Podatkovna zbirka o informacijah o azilu (AIDA), Housing out of reach? The reception of refugees and asylum seekers in Europe (Stanovanja zunaj dosega? Sprejem beguncev in prosilcev za azil v Evropi), 2020, https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2020/11/aida_hous- ing_out_of_reach.pdf, zadnji dostop 14. maja 2023.

15 Glej na primer: Karitas Belgija, Vulnerable refugees in Liège: transitioning to independence (Ranljivi begunci v Liègeu: prehod v neodvisnost), 2023, https://www.caritasinternational.be/en/projects/asylum-migra- tion-en/vulnerable-refugees-in-liege-transitioning-to-independence/, zadnji dostop 10. oktobra 2023; EUAA, Asylum Report 2021 – Entitlement to material reception conditions (Poročilo o azilu za leto 2021 – upravičenost do materialnih pogojev za sprejem), 2021, https://euaa.europa.eu/easo-asylum-report-2021/4717-entitlement-material-reception-conditions, zadnji dostop 10. oktobra 2023.

16 EMN, Organising flexible housing in the context of international protection (Organizacija prilagodljive nastanitve v okviru mednarodne zaščite), 2022, https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2023-02/EMN_INFORM_flexible hous- ing_010223-final.pdf, zadnji dostop 14. novembra 2023.

Vključuje pregled državnih in regionalnih/lokalnih politik in ukrepov za podporo pri prehodu in dostopu do samostojne nastanitve ter nekaj primerov pobud, ki jih financira EU, in dobrih praks na ravni držav.

Čeprav v večini primerov osebe, ki jim je priznana mednarodna zaščita, preidejo v samostojno nastanitev, lahko prosilci za mednarodno zaščito včasih pridejo do samostojne nastanitve pred končno odločitvijo o njihovi prošnji. V skladu s tem so po potrebi vključene tukaj skupaj z upravičenci do mednarodne zaščite. Upravičenci do začasne zaščite, ki bežijo pred konfliktom v Ukrajini, ne spadajo v področje uporabe tega informatorja, saj je bila ta skupina pred kratkim zajeta v informator EMN o ureditvi nastanitve in bivanja za upravičence do začasne zaščite.[17] Tudi drugi državljani tretjih držav, ki prebivajo v državah članicah in državah opazovalkah EMN, ne spadajo v področje uporabe tega informatorja. Poleg tega informator zajema izključno politike in ukrepe (ciljne ali splošne), ki zagotavljajo pomoč pri dostopu do samostojne nastanitve; druge storitve, povezane s sprejemom in vključevanjem prosilcev in upravičencev do mednarodne zaščite, niso zajete.

Ta informator je bil pripravljen na podlagi prispevkov 26 držav članic in držav opazovalk EMN[18] ter dopolnjuje predhodne raziskave EMN, zlasti informator EMN za leto 2022 o organizaciji prilagodljive nastanitve v okviru mednarodne zaščite.[19]

3 TEŽAVE PRI DOSTOPU DO SAMOSTOJNE NASTANITVE

Skoraj vse države članice EMN in Srbija so poročale o težavah, s katerimi se spopadajo upravičenci in prosilci za mednarodno zaščito pri dostopu do samostojnih nastanitev.[20] Te težave so najpogosteje opredelile nevladne organizacije[21] in pristojni organi, odgovorni za zagotavljanje pomoči pri dostopu do samostojne nastanitve (npr. osebje v sistemu za sprejem, občinski stanovanjski organi, organi za migracije in azil).[22]

Ena glavnih težav, o katerih so poročale države članice in države opazovalke EMN[23], je bila povezana s **splošnim pomanjkanjem na stanovanjskem trgu in nezadostno ponudbo cenovno dostopnih stanovanj**, zlasti v mestnih in metropolitanskih območjih. Na primer v Belgiji leta 2022 približno 1600 beguncev s priznanim statusom ni moglo zapustiti sprejemnih centrov zaradi pomanjkanja stanovanj v Flandriji, Bruslju in Valoniji. V Luksemburgu so decembra 2022 upravičenci do mednarodne zaščite predstavljali več kot 51,3 % oseb, nastanjenih v objektih za začasno nastanitev prosilcev za mednarodno zaščito. Na Irskem so zaradi težav pri dostopu do samostojne nastanitve upravičenci do mednarodne zaščite preživeli daljše obdobje v centrih za sprejem, ki je trajalo mesece ali v nekaterih primerih leta. Francija je poročala, da upravičenci do mednarodne zaščite v povprečju ostanejo v sistemu za sprejem 253 dni po tem, ko jim je bil priznan status. Te težave pri odlivu so hkrati ovirale pritok novih oseb v sisteme za sprejem teh držav.

Pomanjkanje stanovanj **je povečalo stroške nastanitve na zasebnem trgu**, kar predstavlja veliko težavo za prosilce in upravičence do mednarodne zaščite,[24] ki si v številnih primerih ne morejo privoščiti najemnine ali ne morejo izpolniti zahtev glede depozita in jamstva.[25] **Omejena razpoložljivost socialnih stanovanj** in dolgi čakalni seznami za dostop do takih možnosti v nekaterih državah članicah EMN[26] ustvarjajo dodatne ovire za upravičence do mednarodne zaščite. Pravne zahteve za dostop do socialnega stanovanja (npr. minimalne zahteve za prebivanje) prav tako izključujejo številne prosilce in upravičence do mednarodne zaščite iz uporabe teh stanovanjskih možnosti.[27] Na primer na Malti morajo begunci za dostop do socialnega stanovanja živeti v državi vsaj 12 zaporednih mesecev v zadnjih 18 mesecih.

Slovaška zahteva pet let stalnega prebivališča v mestu[28], preden lahko oseba zaprosi za socialno stanovanje, medtem ko nekatere italijanske regije[29] zahtevajo več let prebivanja v regiji, preden je oseba upravičena do javnega stanovanja.

Druga velika težava, s katero se spopadajo upravičenci in prosilci za mednarodno zaščito pri dostopu do stanovanj na zasebnem trgu, je **diskriminacija**

17 EMN, *Arrangements for accommodation and housing for beneficiaries of temporary protection* (Ureditve za nastanitev in bivanje upravičencev do začasne zaščite), 2022, Arrangements for accommodation and housing for beneficiaries of temporary protection (europa.eu), zadnji dostop 14. novembra 2023.
18 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, SK in RS.
19 EMN, Organising flexible housing in the context of international protection (Organizacija prilagodljive nastanitve v okviru mednarodne zaščite), 2022, https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2023-02/EMN_INFORM_flexible hous- ing_010223-final.pdf, zadnji dostop 14. novembra 2023.
20 AT, BE, CY, CZ, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SK.
21 AT, BE, FI, HU, IE, LU, LV, PL, SK.
22 BE, CY, CZ, DE, EE, EL, ES, FR, HR, HU, IE, IT, LU, NL, PL, SK in RS.
23 BE, CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, LV, NL, PT, SI, SK.
24 BE, CZ, EE, EL, ES, FR, HR, IE, LT, LU, LV, PT, SI, SK in RS.
25 CZ, FI, HR, IE, IT, LU, LV, PL, SI.
26 BE, FI, FR, IE, IT, LU, LV, NL, PT, SI, SK.
27 IT, MT, SK.
28 Od trenutka, ko jim je bil dodeljen njihov status.
29 Od registracije prebivališča. Italijansko ustavno sodišče je v sodbi št. 44/2020 razglasilo, da petletna zahteva deželnega zakona Lombardije ni zakonita, medtem ko presoja drugih deželnih zakonov (npr. Ligurije) še poteka. Dežela Toskana je že odpravila to zahtevo.

najemodajalcev (npr. zaradi državljanstva, pomanjkanja zaupanja).[30] Avstrija in Slovenija sta poročali o diskriminatornih stanovanjskih oglasih. V Litvi je 48 % prebivalcev, vključenih v poročilo inštituta za etnične raziskave za leto 2021, navedlo, da beguncem ne bi oddali stanovanja v najem.[31] Tudi če se najemodajalec strinja z oddajo stanovanja, je najemna pogodba običajno kratkoročna ali neregistrirana, kar upravičencem do mednarodne zaščite preprečuje, da bi prijavili prebivališče in prejeli pomoč občine.

Več držav članic EMN je poročalo o **administrativnih težavah** za prosilce in upravičence do mednarodne zaščite, kot so nezmožnost dostopa do posojila zaradi njihovega začasnega statusa (prosilci in upravičenci do subsidiarne zaščite),[32] zahteve za predložitev davčnih napovedi iz prejšnjih let,[33] pomanjkanje stalnega dohodka ali težave pri izpolnjevanju zahtev glede zaposlitve.[34]

Tudi **jezikovne ovire** so bile izpostavljene kot ovira za dostop do samostojne nastanitve.[35]

Litva je poročala, da so oglasi za najem/prodajo stanovanj večinoma v litovščini in da potencialni najemodajalci niso vedno pripravljeni komunicirati v jeziku, ki ni litovščina.

Okvir 1: Administrativne ovire – preskus »lokalne povezave« na Irskem

Na Irskem lokalni organi zagotavljajo obsežne ukrepe za pomoč pri dostopu do socialnega stanovanja in programe za upravičence do mednarodne zaščite. Vendar je mogoče za to pomoč zaprositi samo en lokalni organ – lokalni organ, kjer gospodinjstvo »običajno prebiva« ali s katerim ima posameznik ali družina »lokalno povezavo«. Če oseba nima lokalne povezave na območju, na katerem želi zaprositi za pomoč, ima lokalni organ diskrecijsko pravico, da opravi ocenjevanje za socialna stanovanja. Agencija za upravljanje lokalne uprave je uporabo tega preskusa »lokalne povezave« opredelila kot težavo za tiste, ki želijo zapustiti službo za nastanitve v okviru mednarodne zaščite (IPAS).

Francija je opozorila na pomanjkanje dostopa do informacij, Irska in Portugalska pa sta izpostavili **omejena družbena omrežja** kot dejavnik, ki ovira dostop do informacij o stanovanjih.

4 UKREPI ZA LAŽJI PREHOD V SAMOSTOJNO NASTANITEV

Večina držav članic EMN in Srbija imajo posebne postopke in/ali ukrepe za lažji prehod s pomoči pri nastanitvi, zagotovljene v okviru sistema za sprejem, v samostojno nastanitev.[36] V nekaterih primerih se ta pomoč zagotavlja v okviru splošnih strategij vključevanja in programov, ki se izvajajo v podporo odliva iz sistema za sprejem.[37] Na primer na Češkem, v Italiji, Litvi in na Poljskem se priprava in pomoč pri prehodu v samostojno nastanitev zagotavljata kot del posameznih načrtov vključevanja.

Informacije, svetovanje in mentorstvo, ki jih zagotavljajo socialni delavci (v sprejemnih centrih in socialnovarstveni službi) in/ali nevladne organizacije, so najpogostejša oblika pomoči pri prehodu v samostojno nastanitev.[38] To običajno vključuje zagotavljanje splošnih informacij o samostojnem bivanju, delovanju stanovanjskega trga (npr. vrste najemnih pogodb, upravne zahteve, minimalne stanovanjske standarde, informacije o možnostih financiranja, davkih), dostopu do socialnih stanovanj in/ali nastanitvenih ocenah za opredelitev nastanitvenih potreb. V Belgiji je zvezna agencija za sprejem prosilcev za azil (Fedasil) pripravila priročnik z naslovom »Iskanje lastnega doma« za upravičence do mednarodne zaščite in prosilce, ki prebivajo v mreži za sprejem. Priročnik zajema področja, kot so določanje njihove najvišje cene najema, iskanje doma, sestanek za ogled in sklenitev najemne pogodbe.

Več držav članic EMN ponuja možnost dostopa do **prehodne nastanitve**, dokler se ne najde trajnejša stanovanjska rešitev.[39] V Belgiji imajo na primer javni centri za socialno delo (PSWC) prehodne hiše, ki jih je mogoče najeti za krajše obdobje (šest mesecev z možnostjo enega podaljšanja) osebam v izrednih razmerah, vključno z upravičenci do mednarodne zaščite. Podobno ima Francija začasne nastanitvene centre (šest mesecev z možnostjo podaljšanja)[40] za sprejem upravičencev do mednarodne zaščite brez dostopa do drugih nastanitvenih rešitev po odhodu iz sistema za sprejem. Poleg tega je Francija uvedla tudi shemo civilne nastanitve za sprejem beguncev

30 AT, BE, CY, CZ, DE, FI, HR, IE, IT, LT, LV, PL, PT, SI, SK.
31 Institute for Ethnic Studies of LSRC (Inštitut za narodnostna vprašanja LSRC), Letne javnomnenjske raziskave, 2021, http://ces.lt/en/, zadnji dostop 9. januarja 2024.
32 SK.
33 PT.
34 CZ, LU, PT.
35 BE, CY, CZ, DE, FI, FR, IE, IT, LT, LV, PT in RS.
36 BE, CZ, DE, EE, ES, FI, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SK in RS.
37 BE, CZ, DE, EE, IE, IT, LT, LV, NL, PL, SK.
38 BE, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SK in RS.
39 BE, CZ, DE, FR, IE, LT, LU, SI.
40 Skupno 9000 mest v letu 2022 na metropolitanskih območjih.

za fizične osebe. Na Irskem je bila upravičencem do mednarodne zaščite, ki so ostali najdlje v sprejemnih centrih[41], pred kratkim ponujena premestitev v alternativno zasilno nastanitev. Nekatere zvezne dežele v Nemčiji imajo prehodne domove za sprejem upravičencev do mednarodne zaščite in olajšanje prehoda v samostojno nastanitev. V Litvi lahko center za sprejem beguncev najame začasno nastanitev za upravičence do mednarodne zaščite, dokler se ne najde samostojna nastanitev.

Slovenija in Češka imata integracijske hiše, kjer lahko upravičenci do mednarodne zaščite bivajo (12 mesecev oziroma 18 mesecev), dokler ne najdejo samostojne nastanitve.

Okvir 2: Prehodna nastanitev za upravičence do mednarodne zaščite v Belgiji

Od konca leta 2016 lahko upravičenci do mednarodne zaščite, ki morajo zapustiti sistem za sprejem, začasno uporabljajo proste prostore v zasebnih nastanitvah. Zainteresirani lastniki nastanitev morajo občino obvestiti o svoji pripravljenosti, da začasno oddajo svoj prostor upravičencem do mednarodne zaščite. V praksi to pomeni, da občina ob prijavi ustvari podrejeni naslov na naslovu nastanitve, na katerem lahko lastnik in najemnik prebivata ločeno. Pogoji za to obliko oddaje so: da je soba del lastnikovega stanovanja (lastnik ne sme oddajati samostojne garaže ali gospodarskega poslopja); lastnik lahko oddaja samo enemu gospodinjstvu, ki vključuje eno osebo, par ali družino; prostor, ki ga oddaja, ne sme presegati tretjine stanovanja, kar ne vključuje skupnih prostorov; in soba mora ustrezati življenjskemu standardu najema prostora.

Nekatere države članice EMN omogočajo **podaljšanje obdobja, v katerem lahko upravičenci do mednarodne zaščite ostanejo v sistemu za sprejem**, da se jim omogoči več časa za iskanje samostojne nastanitve.[42] V Belgiji morajo upravičenci do mednarodne zaščite načeloma zapustiti sprejemni objekt v dveh mesecih po priznanju statusa. Če do takrat še niso našli stanovanja, lahko Fedasil podaljša datum odhoda iz mreže za sprejem. V Franciji lahko upravičenci do mednarodne zaščite, ki po priznanju statusa niso našli samostojne nastanitve, ostanejo v nastanitvi, zagotovljeni v okviru nacionalnega sistema za sprejem, za obdobje treh mesecev, ki ga lahko urad za priseljevanje in vključevanje (OFII) izjemoma podaljša za nadaljnje tri mesece. Na Irskem upravičenci do mednarodne zaščite, ki živijo v nastanitvenih centrih, ki jih upravlja IPAS, niso več upravičeni do materialnih pogojev za sprejem, vendar lahko IPAS glede na čas, potreben za zagotovitev alternativne nastanitve, bivanje v nastanitvenem centru podaljša za največ 12 mesecev.[43] V Litvi lahko upravičenci po priznanju mednarodne zaščite v centrih za sprejem beguncev ostanejo največ tri mesece, kar se lahko v izjemnih primerih podaljša za največ šest mesecev.

Okvir 3: Orientacijski program za namestitev HOPE v Franciji

V Franciji program HOPE upravičencem do mednarodne zaščite zagotavlja začasno nastanitev v enem od centrov za poklicno usposabljanje odraslih (AFPA) za obdobje šestih mesecev. V tem času so upravičenci do mednarodne zaščite deležni tudi socialne, pravne in zdravstvene pomoči ter pomoči pri iskanju stanovanja, kar jim olajša vključevanje in dostop do stalne nastanitve. Po odhodu iz centra za poklicno usposabljanje AFPA upravičence do mednarodne zaščite spremljajo socialni delavci pri iskanju nastanitve. Leta 2020 je 84 % udeležencev ob koncu programa našlo samostojno nastanitev (10 % pred koncem programa) v primerjavi s 65 % leta 2018.

41 Povprečno 18 mesecev od konca junija 2023.
42 BE, FR, IE, LT, LU, PL, SI.
43 V praksi upravičenci ostanejo dlje časa zaradi težav pri zagotavljanju samostojnih stanovanj.

5 POMOČ PRI DOSTOPU DO SAMOSTOJNE NASTANITVE

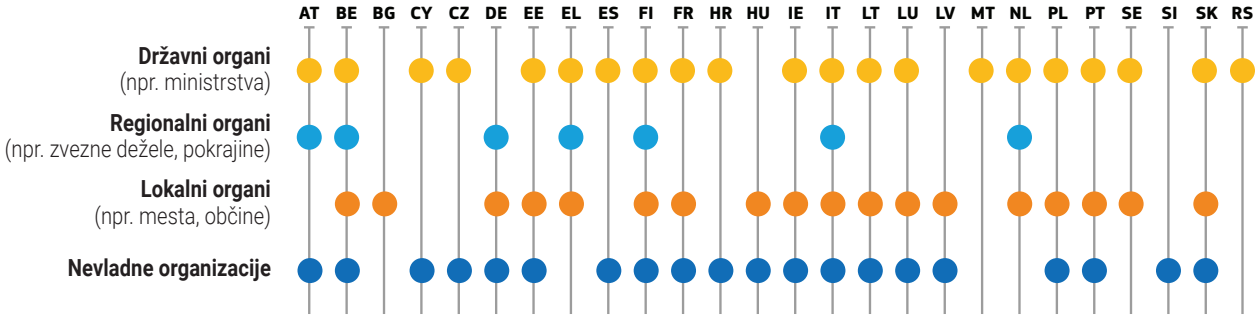
Skoraj vse države članice EMN in Srbija zagotavljajo neko obliko pomoči upravičencem do mednarodne zaščite pri dostopu do samostojne nastanitve.[44]

Vendar pa prosilci za mednarodno zaščito, ki želijo dostopati do samostojne nastanitve zunaj sistema za sprejem (zunaj materialnih pogojev za sprejem), le redko prejmejo tako pomoč.[45]

Udeleženci, vključeni v zagotavljanje pomoči pri dostopu do samostojne nastanitve

Večina držav članic EMN ima strukturo več udeležencev, ki vključuje kombinacijo državnih, regionalnih in/ali lokalnih organov ter nevladnih organizacij, ki prosilcem in upravičencem do mednarodne zaščite zagotavljajo pomoč pri dostopu do samostojne nastanitve (glej sliko 1).[46] Udeleženci, odgovorni za zagotavljanje tovrstne pomoči, se med državami članicami EMN in Srbijo razlikujejo.

Slika 1: Udeleženci, ki zagotavljajo pomoč pri dostopu do samostojne nastanitve

V številnih primerih so **organi, pristojni za migracije in azil** na različnih upravnih ravneh, odgovorni za zagotavljanje dostopa do samostojne nastanitve za upravičence in/ali prosilce za mednarodno zaščito.[47] V več državah članicah EMN so za to odgovorni predvsem državni organi za sprejem.[48] Na primer v Belgiji je Fedasil odgovoren za obdobje prehoda iz namestitve ob podpori države v pogojih za sprejem v samostojno nastanitev. Na Nizozemskem je osrednja agencija za sprejem prosilcev za azil (COA) odgovorna za povezovanje upravičencev do mednarodne zaščite z občino, kjer jim je zagotovljena nastanitev, pokrajine pa imajo nadzorno vlogo. V Litvi centri za sprejem beguncev izberejo ustanove v občini (običajno nevladne organizacije), ki bodo upravičencem do mednarodne zaščite zagotavljale pomoč pri vključevanju, vključno z dostopom do samostojne nastanitve. Na Švedskem je agencija za migracije odgovorna za namestitev upravičencev do mednarodne zaščite v občini.

V nekaterih državah članicah EMN so **stanovanjski organi** na državni, regionalni in/ali lokalni ravni (so) odgovorni za zagotavljanje pomoči prosilcem in/ali upravičencem do mednarodne zaščite pri dostopu do samostojne nastanitve (npr. socialna stanovanja, pobude za podporo pri najemu stanovanja).[49] V Luksemburgu ministrstvo za stanovanjske zadeve vsem zakonitim prebivalcem, vključno z upravičenci do mednarodne zaščite, zagotavlja osnovne mehanizme pomoči za dostop do stanovanja. V Belgiji so regionalni stanovanjski organi[50] odgovorni za zagotavljanje dostopa do socialnih stanovanj, za katera lahko upravičenci do mednarodne zaščite zaprosijo pod enakimi pogoji kot belgijski državljani. Na Portugalskem je za vse stanovanjske politike odgovoren inštitut za stanovanjsko in urbano rehabilitacijo (IHRU) v sodelovanju z občinami, vključno s tistimi, ki so namenjene upravičencem do mednarodne zaščite.

44 BE, CY, CZ, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, SK in RS.
45 Države, ki ne zagotavljajo nobene (ciljne ali splošne) pomoči pri dostopu prosilcev za mednarodno zaščito do samostojne nastanitve: BE, CZ, EE, ES, FI, HR, HU, IE, LT, LU, NL, PL, SE, SI, SK and RS.
46 AT, BE, CZ, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, NL, PT, SE, SI, SK in RS.
47 BE, CZ, DE, EL, ES, LT, NL, PL, SE, SI, SK.
48 BE, FI, IE, LT in RS.
49 BE, FR, IE (lokalni organi so odgovorni za socialna stanovanja) LU, MT, NL, PT.
50 Valonsko stanovanjsko društvo, bruseljski stanovanjski objekti bruseljske regionalne javne službe, flamska vladna agencija »Stanovanja v Flandriji«.

Pomoč pri dostopu do samostojne nastanitve prosilcem[51] in upravičencem[52] do mednarodne zaščite zagotavljajo tudi splošni organi socialnega varstva v nekaterih državah članicah EMN. V Belgiji lahko upravičenci do mednarodne zaščite, ki so zapustili sprejemni objekt, prejmejo finančno pomoč in podporo od PSWC pri iskanju nastanitve. Na Cipru strokovni delavci za socialno varstvo prosilcem in upravičencem do mednarodne zaščite zagotavljajo svetovanje in pomoč pri dostopu do stalnega prebivališča. V Estoniji je odbor za socialno zavarovanje glavni organ, pristojen za zagotavljanje pomoči upravičencem do mednarodne zaščite pri dostopu do samostojne nastanitve.

V več državah članicah EMN imajo nevladne organizacije pomembno vlogo pri zagotavljanju dostopa do samostojne nastanitve za prosilce in upravičence do mednarodne zaščite.[53] V Španiji generalni direktorat za upravljanje sistema mednarodne in začasne zaščite (DGG-SAPIT) sodeluje s 23 socialnovarstvenimi subjekti, ki zagotavljajo neposredno pomoč prosilcem in upravičencem do mednarodne zaščite pri dostopu do samostojne nastanitve (npr. prek storitev mediacije). Na Irskem ciljno usmerjeno pomoč upravičencem do mednarodne zaščite pri dostopu do samostojne nastanitve zagotavljajo izključno nevladne organizacije, čeprav jih pogosto financira ali delno financira vlada. Italija in Srbija sta poudarili vlogo visokega komisarja Združenih narodov za begunce (UNHCR) pri zagotavljanju pomoči pri dostopu do samostojne nastanitve.

Usklajevanje pomoči pri dostopu do samostojne nastanitve

Nekatere države članice EMN uporabljajo **sporazume o sodelovanju** med različnimi upravnimi ravnmi (državno, regionalno in/ali lokalno) za usklajevanje zagotavljanja pomoči prosilcem in upravičencem do mednarodne zaščite za dostop do samostojne nastanitve.[54] V Luksemburgu lahko lokalni organi v zameno za ukrepe finančne in upravne pomoči podpišejo sporazum z ministrstvom za stanovanjske zadeve v okviru upravljanja socialnih najemnih stanovanj (GLS) za upravičence do mednarodne zaščite. Malta je ustanovila medresorski odbor za usklajevanje tovrstne pomoči.

Usklajevanje poteka tudi z **rednimi srečanji in izmenjavami** med različnimi pristojnimi organi in nevladnimi organizacijami.[55] Na Nizozemskem COA redno izmenjuje informacije z občinami, odgovornimi za zagotavljanje pomoči pri dostopu do samostojne nastanitve prek »profila stranke«, ki ga upravlja digitalni sistem za spremljanje nalog. V Litvi ustanove, ki izvajajo načrt vključevanja, centru za sprejem beguncev zagotovijo odločbe in priporočila o zagotavljanju, podaljšanju, obnovi ali prenehanju pomoči (vključno z dostopom do samostojne nastanitve) vsakih šest mesecev. Na Irskem je ena oseba iz lokalnega organa napotena na oddelek za otroke, enakost, invalidnost, vključevanje in mlade (DCEDIY), ki je pristojen za nastanitev prosilcev za mednarodno zaščito in vključevanje beguncev, da usklajuje in komunicira z lokalnimi organi. DCEDIY financira tudi štiri delovna mesta v vsakem lokalnem organu za usklajevanje vključevanja migrantov, vključno s prosilci in upravičenci do mednarodne zaščite.

Nemčija in Srbija sta vzpostavili **skupne platforme** za usklajevanje dostopa do samostojne nastanitve in drugih storitev vključevanja. Nemčija organizira okrogle mize, na katerih sodelujejo uprava (občinska raven in v posebnih primerih višje upravne ravni, kot so regionalni sveti), neodvisne prostovoljne in socialne organizacije ter nevladne organizacije, da bi razpravljali o pomoči beguncem, vključno z dostopom do samostojne nastanitve. Srbija je ustanovila skupno skupino z uradom za begunce in migracije ter UNHCR za usklajevanje pomoči pri dostopu do stanovanja.

Pregled politik in ukrepov pomoči pri dostopu do samostojne nastanitve

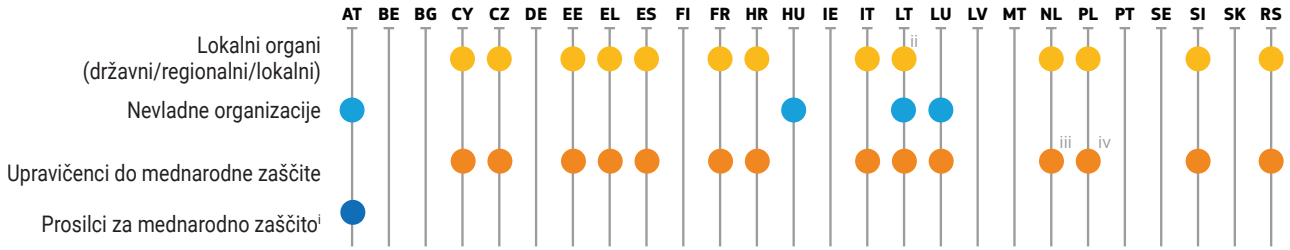
V večini držav članic EMN lahko upravičenci do mednarodne zaščite v glavnem dostopajo do **splošnih storitev socialne in stanovanjske pomoči** (npr. socialnih stanovanj, socialnih prejemkov, subvencij za najem, podpore socialne službe) pod enakimi pogoji kot državljani (glej sliko 3).[56] Prosilci za mednarodno zaščito pa nimajo dostopa do teh storitev v nobeni od držav članic in držav opazovalk EMN, ki poročajo. Poleg tega ima večina držav članic EMN in Srbije **tudi ciljno usmerjene politike in ukrepe** (na državni, regionalni in/ali lokalni ravni) za pomoč upravičencem do mednarodne zaščite pri premagovanju nekaterih posebnih ovir, s katerimi se spopadajo pri dostopu do samostojne nastanitve.[57] Nasprotno pa le nekaj držav članic EMN[58] zagotavlja nekakšno ciljno usmerjeno pomoč prosilcem za mednarodno zaščito, ki želijo dostopati do samostojne nastanitve zunaj sistema za sprejem (zunaj materialnih pogojev za sprejem) (glej sliko 2).[59] V več primerih je ciljno usmerjena pomoč zagotovljena kot del širše pomoči pri vključevanju teh skupin.[60]

51 CY.
52 BE, CY, DE, EE, EL, LU, LV.
53 AT, BE, CY, CZ, DE, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LU, LV, PL, PT, SI, SK.
54 AT, BG, EL, FI, FR, IT, LU, PT.
55 CY, CZ, FR, IE, LT, NL, SK.
56 BE, CZ, DE, EE, EL, FI, FR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SK.
57 BE, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, IT, LT, LU, LV, NL, PL, SE, SI, SK in RS.
58 AT, CY, LV, PL.
59 To vključuje pomoč, ki je države ne zagotavljajo neposredno kot del materialnih pogojev za sprejem.
60 BE, BG, CZ, EL, FR, LU, LV, PL, SK.

Ciljno usmerjena pomoč za dostop do samostojne nastanitve

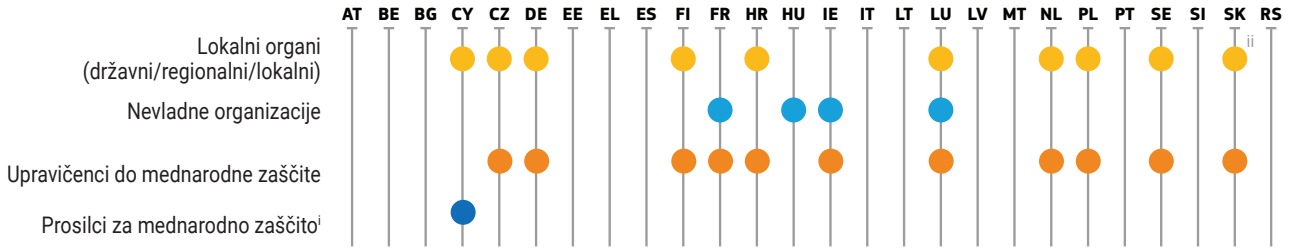
Slika 2: Pregled vrste ciljno usmerjene pomoči pri dostopu do samostojne nastanitve[61]

Finančna pomoč (npr. za najemnino, komunalne storitve, depozit/jamstvo, predplačila, pohištvo)

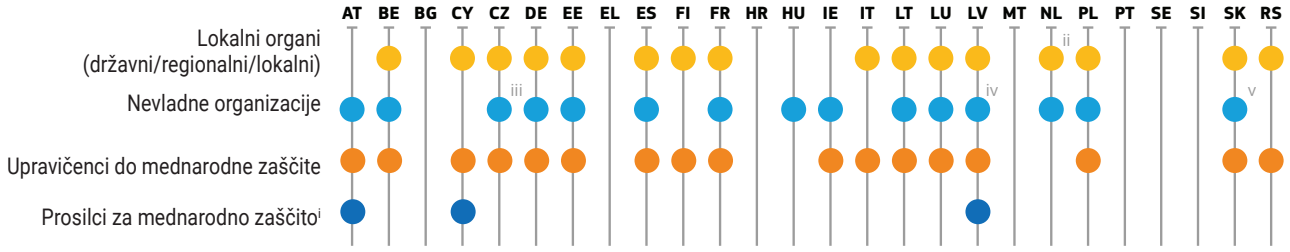
i To vključuje pomoč, ki jo zagotavljajo države članice in države opazovalke EMN, ki je države ne zagotavljajo neposredno v okviru materialnih pogojev za sprejem.
ii Center za sprejem beguncev izbere ustanovo, ki izvaja vključevanje na območju občine, ki jo izbere upravičenec do mednarodne zaščite (v večini primerov nevladna organizacija, izbrana z javnim naročilom), ki podpiše pogodbo za storitve s prejemnikom mednarodne zaščite in zagotavlja pomoč na območju občine (posredovanje in finančna podpora).
iii Večina občin upravičencem do mednarodne zaščite zagotovi sredstva za opremljanje (kot posojilo ali darilo). Mesečno denarno nadomestilo za kritje življenjskih stroškov, vključno s stanovanjskimi stroški.

Dodelitev stanovanja (npr. namestitev v stanovanja, ki so v lasti ali najemu pristojnih organov ali nevladnih organizacij)

i To vključuje pomoč, ki jo zagotavljajo države članice in države opazovalke EMN, ki je države ne zagotavljajo neposredno v okviru materialnih pogojev za sprejem.
ii Mestni svet izbranih slovaških mest.

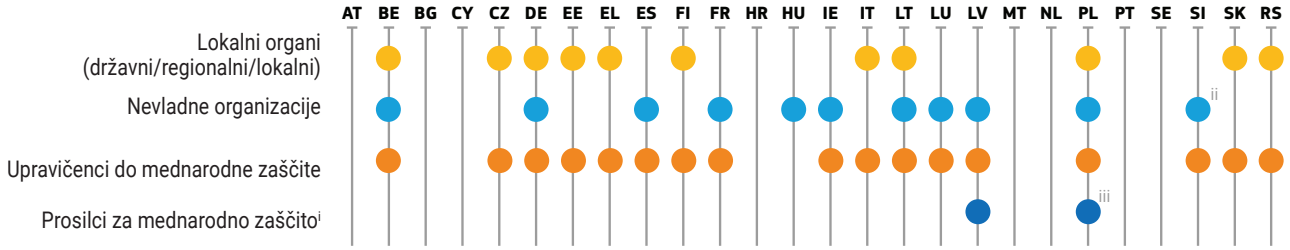
Svetovanje in pomoč pri iskanju stanovanja (npr. opredelitev primernih nepremičnin, izpolnjevanje prošenj za nastanitev, spremstvo pri ogledu stanovanja, pomoč pri pisanju priporočilnega pisma)

i To vključuje pomoč, ki jo zagotavljajo države članice in države opazovalke EMN, ki je države ne zagotavljajo neposredno v okviru materialnih pogojev za sprejem.
ii Občine zagotavljajo informacije in praktično pomoč, običajno prek pogodbene (prostovoljne) nevladne organizacije (npr. nizozemskega sveta za begunce).
iii Čeprav državni program vključevanja na državni ravni usklajujeta in izvajata ministrstvo za notranje zadeve in uprava objektov za begunce, se pomoč zagotavlja na regionalni ravni prek individualnega načrta vključevanja, ki ga podpirajo lokalne nevladne organizacije.
iv Fundacija za vključevanje v družbo je s Karitasom Latvija podpisala sporazum o sodelovanju, ki prosilcem za azil in upravičencem do mednarodne zaščite zagotavlja storitve socialnih delavcev in socialnih mentorjev.
v Slovaški humanitarni svet (SHR) – lokalna nevladna organizacija, ki jo je najel urad za migracije pri ministrstvu za notranje zadeve.

61 Upoštevati je treba, da se lahko posebna vrsta zagotovljene pomoči razlikuje med različnimi regijami/občinami znotraj države.

Storitve mediacije (npr. komunikacija z najemodajalci, najemne pogodbe, prevajanje)

i To vključuje pomoč, ki jo zagotavljajo države članice in države opazovalke EMN, ki je države ne zagotavljajo neposredno v okviru materialnih pogojev za sprejem.
ii Obstaja nevladna organizacija, ki deluje kot izvajalec Urada Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov in zagotavlja pomoč upravičencem do mednarodne zaščite pri iskanju stanovanja na najemnem trgu. Druge nevladne organizacije to počnejo prostovoljno, brez posebne podpore vlade.
iii Dostop do storitev posredovanja za prosilce za mednarodno zaščito je na voljo na Poljskem, vendar se v praksi redko uporablja.

Kot je prikazano na sliki 2, več držav članic EMN in Srbija zagotavlja **ciljno usmerjeno finančno pomoč** upravičencem do mednarodne zaščite, da se jim olajša dostop do samostojne nastanitve.[62] Ta vrsta pomoči vključuje zlasti finančno pomoč za plačilo najemnine, depozita/jamstva, agencijskih stroškov, komunalnih storitev ali stroškov za nastanitev. V Litvi upravičenci do mednarodne zaščite po tem, ko najdejo nastanitev in podpišejo najemno pogodbo, prejmejo enkratno nadomestilo za plačilo osnovnih komunalnih storitev ali plačilo depozita, prav tako pa prejmejo nadomestilo za del najemnine. Podobno so v Estoniji upravičenci do mednarodne zaščite upravičeni do enkratnega nadomestila (do 1200 EUR) za kritje stroškov, povezanih s sklenitvijo najemne pogodbe (npr. depozit, predplačilo). V Srbiji urad za begunce in migracije beguncem zagotavlja mesečno finančno pomoč za nastanitev za eno leto. Tudi Italija in večina občin na Nizozemskem upravičencem zagotavljajo dodatek za opremljanje.

Okvir 4: Center LISKO – Luksemburg

Center LISKO vodi luksemburški Rdeči križ, da bi spodbujal socialno vključevanje upravičencev do mednarodne zaščite – zlasti najbolj ranljivih – v okviru sporazuma z ministrstvom za družino, vključevanje in širšo regijo. Za spodbujanje dostopa do zasebnih nastanitev za upravičence do mednarodne zaščite je LISKO vzpostavil jamstveni sistem za najemodajalce (ki ga zdaj vodi solidarnostna stanovanjska enota (CLES) luksemburškega Rdečega križa), ki lahko v primeru neplačila (vračljivega in z aktiviranjem prostovoljnega upravljanja proračuna) izkoristijo jamstvo, ki krije največ dvomesečno najemnino, ter predplačilo v višini do 3000 EUR za kakršno koli materialno škodo, ki ni krita iz depozita za najemnino. Upravičenci do mednarodne zaščite imajo dostop do tega jamstvenega sistema, če so izpolnjena nekatera upravna in finančna merila.

Okvir 5: Posredovanje pri najemu – Francija

V Franciji nekatere nevladne organizacije (npr. Refugee Insertion) najemajo stanovanja na zasebnem trgu, ki delujejo kot posrednik med upravičenci do mednarodne zaščite in lastnikom v obliki »drsečega« najema (*bail glissant, podnajemne pogodbe*) za eno leto. Ta najem je splošni najem z dodatnim pogojem, da bo nevladna organizacija spremljala upravičence do mednarodne zaščite in jim zagotavljala pomoč v času trajanja najema (npr. pomoč pri tehničnem vzdrževanju stanovanja, upravnih postopkih, upravljanju proračuna, plačilih, povezanih z najemom). Po enem letu lahko upravičenec z najemodajalcem sklene redno najemno pogodbo in postane neposredni najemnik. Če pa oseba po tem obdobju še vedno ni dovolj neodvisna, da bi ostala v stanovanju, se lahko pomoč podaljša za nadaljnjih šest mesecev.

Svetovanje in pomoč pri iskanju samostojne nastanitve na zasebnem trgu se zagotavljata v večini držav članic EMN in Srbiji (npr. pregled nepremičnin, spremljanje ponudb za najem, spremstvo pri ogledu stanovanja, vzpostavljanje stikov z nevladnimi organizacijami, ki izvajajo nastanitvene programe, navodila po podpisu najemne pogodbe).[63] V več primerih se zagotavljajo tudi **storitve posredovanja** z agencijami za najem in oddajo nepremičnin in najemodajalci (npr. za lažjo komunikacijo z najemodajalci, pomoč pri podpisu najemnih pogodb, prevajalske storitve).[64]

62 CY, CZ, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LT, LU, NL, PL, SI in RS.
63 AT, BE, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LU, LV, PL, SK in RS.
64 BE, CZ, DE, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LU, LV, SI, SK, PL in RS.

Okvir 6: Projekt nastanitve za begunce – Belgija

Projekt nastanitve za begunce (Housing 4 Refugees) financira Fedasil, izvaja pa ga Caritas Internationalis. Popisuje in usklajuje obstoječe mreže najemodajalcev, ki želijo oddati stanovanje v najem osebam, ki so pravkar pridobile status mednarodne zaščite (solidarnostni lastniki). Vključuje tudi usposabljanje socialnih delavcev za pomoč ciljni skupini pri različnih upravnih korakih pri odhodu iz mreže za sprejem (npr. vložitev vloge za jamstvo za najem, stik s PSWC).

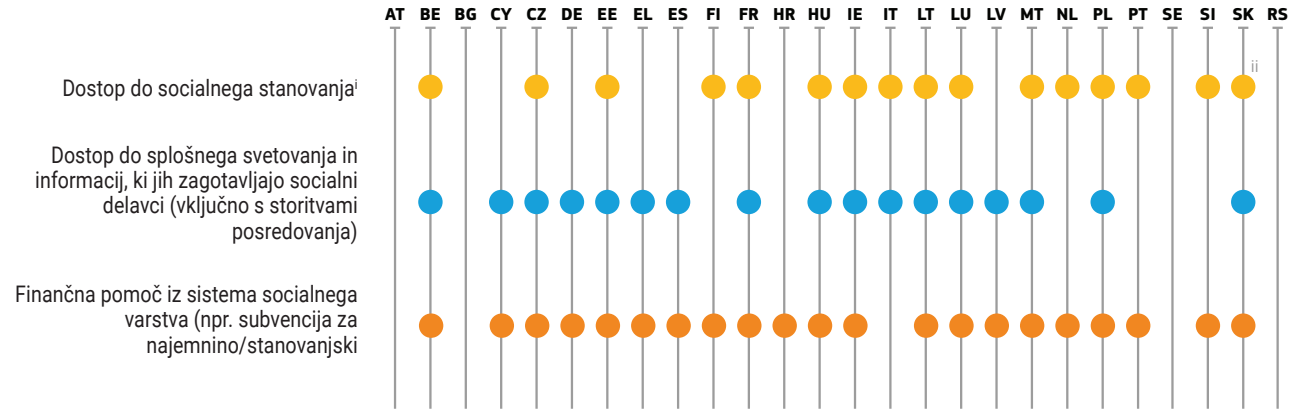
Več držav članic EMN ima **programe dodeljevanja stanovanj** za upravičence do mednarodne zaščite, ki jim zagotavljajo neposredno nastanitev za določeno obdobje.[65] Na Hrvaškem lahko upravičenci do mednarodne zaščite, ki nimajo zadostnih finančnih sredstev, dve leti živijo v državnih stanovanjih. Če ni na voljo stanovanj, ki jih upravlja država, se stanovanja najamejo na zasebnem trgu, ministrstvo za prostorsko načrtovanje, gradbeništvo in državno premoženje pa plača stroške najema. V Nemčiji imajo nekatera neodvisna mesta v Brandenburgu sklenjene pogodbe s stanovanjskimi združenji, ki upravičencem do mednarodne zaščite zagotavljajo določeno število socialnih stanovanj, ki jih lahko pozneje prevzamejo s sklenitvijo svoje najemne pogodbe. Na Nizozemskem občine zagotavljajo stanovanja za upravičence do mednarodne zaščite večinoma prek stanovanjskih združenj. Nizozemska vlada vsakih šest mesecev določi število upravičencev do mednarodne zaščite, ki jih mora nastaniti občina, pri čemer COA dodeli upravičence do mednarodne zaščite zadevnim občinam. Podobno se upravičencem do mednarodne zaščite na Švedskem zagotavlja namestitev na občinski ravni. Švedska agencija za migracije občinam povrne nekatere stroške gostovanja upravičencev do mednarodne zaščite za prvi dve leti, nato pa jih krije redni socialni sistem. Francija je v okviru svojega prvega stanovanjskega načrta (2017–2023) mobilizirala več kot 64.000 stanovanj za upravičence do mednarodne zaščite, kar je skoraj 126.000 posameznikom omogočilo dostop do nastanitve med letoma 2018 in 2023.

Okvir 7: Program financiranja stanovanj za begunce – Nemčija

Zvezna dežela Baden-Württemberg v okviru programa financiranja stanovanj za begunce zagotavlja pomoč občinam pri gradnji stanovanj za nastanitev beguncev. Financiranje je omejeno na naložbe in se dodeli za ukrepe za gradnjo novih, dodatnih stanovanj za stalno nastanitev.

Splošna pomoč pri dostopu do samostojne nastanitve

Slika 3: Pregled vrste splošne pomoči upravičencem do mednarodne zaščite pri dostopu do samostojne nastanitve

i Vključuje javna stanovanja in druge oblike socialnih stanovanj (npr. socialna najemna stanovanja zasebnih najemodajalcev).
ii Uporabljajo se lahko po petih letih stalnega prebivališča v mestu.

65 CZ, DE, FI, FR, HR, IE, LU, NL, PL, SE, SK.

Poleg zgoraj opisane ciljno usmerjene pomoči večina držav članic EMN zagotavlja pomoč upravičencem do mednarodne zaščite pri dostopu do samostojne nastanitve s splošnimi stanovanjskimi in socialnovarstvenimi paketi, ki vključujejo:

- **dostop do socialnega stanovanja**;[66]
- **finančno pomoč iz sistemov socialnega varstva**,[67],ki je na splošno na voljo ljudem z nizkim dohodkom ali prejemnikom socialnih prejemkov (npr. socialni prejemki, sistemi za jamstvo depozita/najemnine, subvencija za najemnino/stanovanjski dodatek);
- dostop do **splošnega svetovanja in informacij**, ki jih zagotavljajo socialni delavci v sklopu socialnovarstvene službe (vključno s storitvami posredovanja).[68]

V večini primerov so te podporne storitve upravičencem do mednarodne zaščite na voljo pod enakimi pogoji kot državljanom, čeprav z nekaterimi izjemami.

Nizozemska je poročala, da ima približno polovica občin lokalni odlok, s katerim upravičenci do mednarodne zaščite postanejo prednostna skupina za dodelitev socialnih stanovanj. V Luksemburgu imajo upravičenci do mednarodne zaščite dostop do socialnih prejemkov in socialnih stanovanj pod enakimi pogoji kot državljani. Vendar je uporaba meril za evropsko tipologijo brezdomstva in stanovanjske izključenosti (ETHOS) za prednostno obravnavo prosilcev za socialna stanovanja v praksi privedla do določene prednostne razvrstitve upravičencev do mednarodne zaščite.

V Italiji je splošna stanovanjska pomoč upravičencem do mednarodne zaščite dostopna pod enakimi pogoji kakor za vse druge državljane tretjih držav (tj. veljajo nekatere minimalne zahteve za prebivanje). Na Slovaškem lahko upravičenci do mednarodne zaščite po petih letih zakonitega prebivanja dostopajo do socialnih stanovanj pod enakimi pogoji kot državljani.

Uporaba sredstev EU za pomoč pri dostopu do samostojne nastanitve

Manj kot polovica držav članic EMN je poročala o uporabi sredstev EU za izvajanje projektov, pobud ali reform za zagotavljanje podpore pri dostopu upravičencev in prosilcev za mednarodno zaščito do samostojne nastanitve.[69] Najpogosteje so bila uporabljena sredstva iz AMIF-a.[70] Portugalska je poročala o uporabi sredstev iz skladov NextGeneration, Italija pa tudi o uporabi sredstev iz Evropskega socialnega sklada (ESS).

V preglednici 1 so predstavljeni nekateri primeri projektov, ki jih financira AMIF, za spodbujanje dostopa do samostojne nastanitve za upravičence in prosilce za mednarodno zaščito v državah članicah EMN.

66 BE, CZ, EE, FI, FR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SK (zaprosijo lahko po petih letih stalnega prebivališča v mestu).
67 BE, CY, CZ, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SK.
68 BE, CY, CZ, DE, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, PL, SK.
69 BG, DE, EL, FR, HR, IE, IT, LT, PT, SI, SK.
70 BG, DE, EL, FR, HR, IE, IT, LT, PT, SI, SK.

Preglednica 1: Projekti, ki jih financira AMIF, za spodbujanje dostopa do samostojne nastanitve za upravičence in prosilce za mednarodno zaščito

Države članice EMN	Opis projekta
Francija[71]	Globalna in individualizirana pomoč za begunce (AGIR) zagotavlja pomoč upravičencem do mednarodne zaščite pri pridobivanju samostojnosti za največ 24 mesecev. Omogoča jim dostop do pomoči pri zaposlovanju, socialnih pravicah, zdravstvenem varstvu, odprtju bančnega računa, zamenjavi vozniškega dovoljenja ter dostopu do samostojne nastanitve in usposabljanja vse na enem mestu. AMIF sofinancira program AGIR.
Nemčija	Cilj projekta »Izboljšanje pogojev za sprejem oseb, ki iščejo zaščito, upravičencev do zaščite in oseb, ki jim je bila odobrena začasna zaščita v Brandenburgu« je med drugim izboljšati nastanitev, začetno prilagajanje in socialno svetovanje. To se doseže z vzpostavitvijo regionalnih podpornih struktur za nastanitev beguncev v decentraliziranih nastanitvah. Projekt sofinancira ministrstvo za vključevanje.
Grčija	Program HELIOS zagotavlja pomoč pri vključevanju upravičencem do mednarodne zaščite. To vključuje pomoč pri dostopu do samostojne nastanitve (v stanovanjih, najetih v njihovem imenu) skupaj z drugimi storitvami (npr. tečaji vključevanja, pomoč pri dostopu do zaposlitve, spremljanje vključevanja, senzibilizacija gostiteljske skupnosti). Stanovanjska pomoč vključuje prispevke za stroške najema in selitve, pomoč pri iskanju stanovanja (npr. delavnice za iskanje nastanitve), dostop do podatkovne zbirke stanovanj HELIOS, storitve tolmačenja in prevajanja (s pomočjo medkulturnih posrednikov) ter srečanja za navezovanje stikov (za upravičence, ki iščejo sostanovalca). Vsi upravičenci so upravičeni do 12 mesecev subvencij za najem. Ta program se je med letoma 2019 in 2021 financiral v sklopu AMIF-a. Od leta 2022 ga financira grško ministrstvo za migracije in azil.
Italija	Namen razpisa za zbiranje predlogov »Spodbujanje samostojnosti upravičencev do mednarodne zaščite in njihovega izstopa iz sistema za sprejem z izvajanjem posameznih socialno-ekonomskih poti vključevanja« je bil zagotoviti pomoč občinam, ki sodelujejo v sistemu za sprejem in vključevanje, za spodbujanje samostojnosti upravičencev do mednarodne zaščite ob izstopu. V sklopu razpisa je bilo financiranih 42 projektov (od julija 2019 do aprila 2023) za zagotovitev socialne vključenosti beguncev ob koncu njihovega bivanja v sprejemnih objektih. V okviru teh projektov so bili za upravičence do mednarodne zaščite zagotovljeni načini vključevanja v samostojne nastanitve, vključno s stanovanjsko pomočjo 3607 upravičencem do mednarodne zaščite, od tega jih je 1321.
Litva	Ustanovitev treh integracijskih centrov v večjih litovskih mestih, kjer socialni delavci zagotavljajo informacije, posredovanje in druge vrste pomoči upravičencem do mednarodne zaščite, ki iščejo nastanitev.
Slovenija	Podpisalo najemno pogodbo, poiskalo stanovanjsko rešitev v sklopu dogovora o nastanitvi ali sobivanju ali našlo stabilno nastanitev. Projekt »Zagotavljanje finančnega nadomestila za namestitev v zasebni nastanitvi« upravičencem do mednarodne zaščite v Sloveniji zagotavlja finančno pomoč pri plačilu stroškov najemnine in komunalnih storitev za prvi dve leti. Ta projekt financira (75 %) AMIF.
Slovaška	Eden od ciljev projekta Rifugio, ki ga izvaja slovaški humanitarni svet, je pomoč upravičencem do mednarodne zaščite, da poiščejo samostojno nastanitev (npr. s pomočjo svetovanja) v okviru procesa vključevanja. Pomoč se lahko zagotovi tudi prosilcem za mednarodno zaščito za vsak primer posebej.

71 Vloga za dodelitev nepovratnih sredstev FAMI je v postopku.

6 MEHANIZMI ZA PREVERJANJE USTREZNOSTI SAMOSTOJNE NASTANITVE

Dostop do samostojne nastanitve ni jamstvo za primernost stanovanja, zlasti kadar je na stanovanjskem trgu povpraševanje večje od ponudbe (npr. v smislu zagotavljanja zadostnega življenjskega prostora, dobrih bivalnih pogojev in odsotnosti težav na stanovanjskem območju, kot so hrup, onesnaževanje, kriminal, vandalizem ali dostop do osnovne infrastrukture).[72] V skladu s poročilom Eurofounda se lahko ekstremni primeri neustrezne nastanitve obravnavajo kot oblike brezdomstva.[73]

Malo držav članic EMN in Srbija imajo posebne mehanizme za preverjanje ustreznosti samostojne nastanitve, do katerega dostopajo upravičenci in prosilci za mednarodno zaščito (kadar tega ne zagotavljajo neposredno pristojni organi).[74] Na Portugalskem je za preverjanje ustreznosti samostojnih nastanitev, do katerih dostopajo upravičenci in prosilci za mednarodno zaščito, odgovorna enotna operativna skupina (Grupo Operativo Único – GOU), ki jo usklajuje urad za migracije. V Grčiji program HELIOS preverja ustreznost stanovanj, ki jih najamejo upravičenci do mednarodne zaščite, v dveh fazah: obiski osebja programa HELIOS in nato oddelka za preverjanje stanovanj, da bi ocenili ustreznost vseh stanovanj (osebno ali prek videoklica). Na Poljskem in v Srbiji se stanovanjski pogoji spremljajo le, kadar upravičenci do mednarodne zaščite prejmejo finančno pomoč države.

Čeprav v Litvi in na Češkem ni posebnega mehanizma za ocenjevanje samostojnih nastanitev, ki jih potrebujejo upravičenci do mednarodne zaščite, lahko socialni delavci, ki izvajajo načrt vključevanja za te skupine, ocenijo njihove stanovanjske razmere.

V nekaterih državah,[75] čeprav ni posebnih mehanizmov za ocenjevanje ustreznosti samostojnih nastanitev, do katerih dostopajo upravičenci do mednarodne zaščite, se stanovanjski standardi na splošno preverjajo v okviru splošne stanovanjske pomoči (npr. socialna stanovanja, subvencija za najem/stanovanjski dodatek, sistemi za jamstvo depozita). V Luksemburgu se stanovanjski standardi (načeloma) preverjajo, preden se dajo garancije, in če se nastanitev ponudi v okviru sheme socialnih najemnih stanovanj, se ob podpisu najemne pogodbe preverijo standardi primerne nastanitve. Podobno je na Irskem v okviru sheme stanovanjske pomoči (HAP), do katere imajo upravičenci do mednarodne zaščite enak dostop kot državljani, pristojni lokalni organ odgovoren za preverjanje, ali najemno stanovanje ustreza zahtevanim standardom. V Nemčiji je treba predvideno stanovanjsko ponudbo za osebe, ki prejemajo socialne prejemke (ne glede na status osebe), predložiti v odobritev pristojnemu izplačevalcu socialnih prejemkov (lokalnim organom za socialno varstvo).

7 DOBRE PRAKSE POMOČI PRI DOSTOPU DO SAMOSTOJNE NASTANITVE

Več držav članic EMN in Srbija so ocenile (posamezne dele) svojih obstoječih politik in ukrepov za zagotavljanje podpore pri dostopu prosilcev in upravičencev do mednarodne zaščite do samostojne nastanitve.[76]

V različnih ocenah, raziskavah in strokovnih mnenjih so bile ugotovljene dobre prakse v več državah članicah EMN77 in Srbiji pri zagotavljanju dostopa do samostojne nastanitve v okviru mednarodne zaščite. Te vključujejo:

- zagotavljanje **finančne pomoči** za lažje plačilo začetnih stroškov, depozitov/jamstev itd., povezanih s podpisom najemne pogodbe;[78]
- **zgodnje zagotavljanje informacij** o dostopu do samostojne nastanitve za prosilce in upravičence do mednarodne zaščite;[79]
- **krepitev usklajevanja** in sodelovanja med različnimi udeleženci, ki zagotavljajo pomoč pri dostopu do samostojne nastanitve (glej okvir 9);[80]
- **omogočanje prilagodljivosti časovnega okvira za selitev iz sprejemnih centrov**, da se upravičencem do mednarodne zaščite zagotovi dodaten čas za iskanje samostojne nastanitve;[81]
- **spodbujanje splošnega vključevanja** upravičencev do mednarodne zaščite[82] ter pomoč tem osebam pri **vzpostavljanju družbenih omrežij** in **ohranjanju**

72 Eurostat, Kazalniki za oceno stanovanjskih razmer, brez datuma, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Archive:Housing_conditions, zadnji dostop 17. oktobra 2023.
73 Eurofound, Nedostopna in neustrezna stanovanja v Evropi, 2021, https://www.eurofound.europa.eu/en/publications/2021/unaffordable-and-inadequate-housing-europe, zadnji dostop 17. oktobra 2023.
74 CZ, EL, LT, PT, PL in RS.
75 BE, DE, FI, FR, IE, IT, NL, LU.
76 BE, DE, EL, FR, IT, LT, LU, SI in RS.
77 BE, CZ, EE, FR, IE, LU, LT, LV, PL, PT.
78 BE, EE, LV in RS.
79 LV in RS.
80 IE.
81 BE, IE.
82 CZ, FR.

stikov z lokalno skupnostjo.[83] Primer dobre prakse na Češkem je sprejetje individualiziranega pristopa k vključevanju upravičencev do mednarodne zaščite, ki združuje socialno pomoč, neposredno ekonomsko in materialno pomoč, jezikovno usposabljanje in pomoč pri iskanju stanovanja, selitvi in opremljanju stanovanja.[84] V Franciji sta dobra praksa tudi nastanitev upravičencev do mednarodne zaščite v zasebnih hišah in pomoč pri vključevanju v okviru programa sobivanja, ki ga vodi medresorska delegacija za stanovanja in dostop do stanovanj;

- zagotavljanje dostopa do nekaterih **splošnih socialnih in stanovanjskih politik** za upravičence do mednarodne zaščite.[85] V Luksemburgu je ocenjevanje pokazalo, da ima sistem GLS večji učinek kot sporazumi, podpisani med državo in občinami za zagotavljanje stanovanj upravičencem do mednarodne zaščite.

Okvir 8: Nakup socialnih stanovanj za begunce v Litvi

Za iskanje rešitve za omejeno razpoložljivost socialnih stanovanj in povečanje stanovanjskih možnosti za begunce je občina Jonava kupila pet stanovanj za nastanitev upravičencev do mednarodne zaščite, pri čemer je dala prednost družinam. Stanovanja so bila kupljena v okviru projekta »Povečanje pristojnosti občin z zagotavljanjem storitev državljanom tretjih držav«, ki ga je financirala Razvojna banka Sveta Evrope.

V raziskavi občin, v katerih je bil projekt izveden, je nakup socialnih stanovanj za sprejem beguncev opredeljen kot dobra praksa.

Okvir 9: Forumi za skupnostni odziv na Irskem

Forumi za skupnostni odziv so bili prvotno ustanovljeni za odzivanje na pandemijo covida-19, nato pa so bili spremenjeni in/ali ponovno vzpostavljeni, najprej za zagotavljanje pomoči ukrajinskim upravičencem do začasne zaščite, nato pa v pomoč pri vključevanju prosilcev za mednarodno zaščito. Ti forumi združujejo vse javne, skupnostne in prostovoljne organizacije, ki zagotavljajo lokalno pomoč, skupaj z vodjo/županom vsake enote lokalne uprave. Omogočajo usklajen odziv civilne družbe in lokalne uprave na zapletene težave, ki imajo koristi od prispevka več deležnikov in ponudnikov storitev (npr. prehod v samostojno nastanitev). Mestni svet Galwaya je te forume opredelil kot dobre prakse, saj zagotavljajo platforme za nujno sodelovanje med zakonsko določenimi in prostovoljnimi organi.

83 DE, PT.
84 Pomoč, zagotovljena v okviru državnega programa vključevanja.
85 IE, LT, LU.

PRILOGA 1: PODATKI O DOSTOPU DO SAMOSTOJNE NASTANITVE

Zelo malo držav članic EMN zbira podatke o številu upravičencev do mednarodne zaščite, ki so dostopali do samostojne nastanitve,[86] in/ali številu upravičencev do mednarodne zaščite, ki so prejeli finančno pomoč ali pomoč v naravi pri dostopu do samostojne nastanitve.[87] Ker se stanovanjski trg, upravne zahteve za dostop do stanovanja in vrsta ponujene stanovanjske pomoči med državami razlikujejo, se število upravičencev do mednarodne zaščite, ki so dostopali do samostojne nastanitve ali so v tem okviru prejeli pomoč, precej razlikuje tudi med državami članicami EMN in Srbijo.

Preglednica 2 prikazuje nekoliko omejen pregled sporočenih podatkov o številu upravičencev do mednarodne zaščite, ki so leta 2022 dostopali do samostojne nastanitve in/ali prejeli stanovanjsko pomoč.

Nobena od držav, ki so poročale, razen Grčije, ne zbira podatkov o povprečnem času, v katerem upravičenci do mednarodne zaščite dostopajo do samostojne nastanitve.

V Grčiji je leta 2022 v povprečju trajalo 5,8 meseca, da so upravičenci do mednarodne zaščite dostopali do samostojne nastanitve v sklopu programa HELIOS.[88]

Preglednica 2: Podatki o dostopu do samostojne nastanitve

	Število upravičencev do mednarodne zaščite, ki so dostopali do samostojne nastanitve	Število upravičencev do mednarodne zaščite, ki so prejeli finančno pomoč in/ali pomoč v naravi za dostop do samostojne nastanitve
EL	1.860[89]	1.860 (prejeli pomoč za dostop do samostojne nastanitve v sklopu programa HELIOS)[90]
ES[91]	11.382	-
FR (2021)		10.208 (stanovanje, pridobljeno z državno pomočjo)[92]
HR	-	32 (zagotovljena neposredna nastanitev)[93]
IE	733[94]	-
LT[95]	731[96]	-
SE	-	6.619[97] (dodeljeno stanovanje v občini)
SI	788[98]	-
RS	29[99]	10 (finančna pomoč)[100]

86 ES, FR, IE, LT, MT, SI in RS.
87 EE, FR, HR, SE in RS.
88 32 mesecev, odkar so zaprosili za mednarodno zaščito (podatki Mednarodne organizacije za migracije (IOM)).
89 Število upravičencev do mednarodne zaščite, ki so prejeli pomoč za dostop do samostojne nastanitve v okviru programa HELIOS (podatki IOM).
90 Število upravičencev do mednarodne zaščite, ki so prejeli pomoč za dostop do samostojne nastanitve v okviru programa HELIOS (podatki IOM).
91 Upravičenci do mednarodne zaščite, ki so vstopili v 2. fazo procesa vključevanja (priprava na samostojnost).
92 41,4 % odhajajočih zaščitenih oseb.
93 Podatki ministrstva za prostorsko načrtovanje, gradbeništvo in državno premoženje.
94 Podatki DCEDIY (september 2023).
95 Upravičenci do mednarodne zaščite, ki prejemajo podporo za vključevanje in prebivajo v samostojnem stanovanju.
96 Podatki, ki so jih zbrali centri za sprejem beguncev.
97 Podatki švedske agencije za migracije.
98 Podatki Urada Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov.
99 Podatki komisariata za begunce in migracije.
100 Podatki komisariata za begunce in migracije.

EMN
Evropska migracijska mreža
SLOVENIJA

Več o tem

Spletno mesto EMN: **www.ec.europa.eu/emn**
LinkedIn EMN: **https://www.linkedin.com/company/european-migration-network**
Twitter EMN: **https://twitter.com/emnmigration**
Youtube EMN: **https://www.youtube.com/@EMNMigration**

Nacionalne kontaktne točke EMN

Avstrija **www.emn.at/en/**
Belgija **www.emnbelgium.be**
Bolgarija **www.emn-bg.com**
Hrvaška **https://emn.gov.hr/**
Ciper **www.moi.gov.cy/moi/crmd/emnncpc.nsf/home/home?opendocument**
Češka **www.emncz.eu**
Danska **www.justitsministeriet.dk/**
Estonija **www.emn.ee/**
Finska **www.emn.fi/in_english**
Francija **https://www.immigration.interieur.gouv.fr/Europe-et-International/Le-reseau-europeen-des-migrations-REM3/Le-reseau-europeen-des-migrations-REM2**
Nemčija **https://www.bamf.de/EN/Themen/EMN/emn-node.html**
Grčija **http://emn.immigration.gov.gr/en/**
Madžarska **www.emnhungary.hu/en**
Irska **www.emn.ie/**
Italija **www.emnitalyncp.it/**
Latvija **www.emn.lv/en/home/**
Litva **www.emn.lt/en/**
Luksemburg **https://emnluxembourg.uni.lu/**
Malta **https://emn.gov.mt/**
Nizozemska **https://www.emnnetherlands.nl/**
Poljska **https://www.gov.pl/web/europejska-siec-migracyjna**
Portugalska **https://rem.sef.pt/**
Romunija **https://www.mai.gov.ro/**
Španija **https://extranjeros.inclusion.gob.es/emn-Španija/**
Slovaška **https://emn.sk/en/**
Slovenija **https://emm.si/en/**
Švedska **http://www.emnsweden.se/**
Norveška **https://www.udi.no/en/statis-tics-and-analysis/european-migration-net-work---norway**
Gruzija **https://migration.commission.ge/index.php?article_id=1&clang=1**
Republika Moldavija **http://bma.gov.md/en**
Ukrajina **https://dmsu.gov.ua/en-home.html**
Črna gora **http://www.mup.gov.me/**
Armenija **https://migration.am/?lang=en**
Srbija **https://kirs.gov.rs/cir**